Redagavo: Ramunė Lūžaitė (1997.05.13)

Įstatymas paskelbtas: Žin., 1996, Nr.32-787

Neoficialus įstatymo tekstas

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-211, 97.04.30, Žin., 1997, Nr.41-994 (97.05.14)
LIETUVOS RESPUBLIKOS LABDAROS IR PARAMOS FONDŲ ĮSTATYMO 18 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

LIETUVOS RESPUBLIKOS

LABDAROS IR PARAMOS FONDŲ

ĮSTATYMAS

1996 m. kovo 14 d. Nr. I-1232
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas reglamentuoja labdaros ir paramos fondų (toliau - fondo) steigimą, valdymą, veiklą, reorganizavimą ir likvidavimą.

2. Įstatymas netaikomas kredito ir draudimo organizacijoms, turinčioms fondo pavadinimą, taip pat fondams, kurie steigiami pagal pavienius įstatymus arba tarptautines sutartis su kitomis valstybėmis bei tarptautinėmis organizacijomis ir reglamentuojami sutarties sąlygomis.

2 straipsnis. Fondo samprata

1. Fondas - tai neturinti narių ne pelno organizacija, kurios veiklos tikslai yra labdara arba (ir) parama mokslo, kultūros, švietimo, meno, religijos, sporto, sveikatos apsaugos, socialinės globos ir rūpybos, aplinkos apsaugos ir kitoms Labdaros ir paramos įstatymo nustatytoms sritims. Ne pelno organizacija - tai įstatymų nustatyta tvarka įsteigtas juridinio asmens teises turintis subjektas, kurio veiklos tikslas nėra pelno siekimas.

2. Fondo buveinė turi būti Lietuvos Respublikoje.

3 straipsnis. Fondo statusas

1. Fondas yra juridinis asmuo, turintis antspaudą su savo pavadinimu, atsiskaitomąją sąskaitą. Pagal savo prievoles fondas atsako visu savo turtu.

2. Fondas pavadinimą gali pasirinkti pagal savo veiklos sritį. Įstatuose šios rūšies ne pelno organizacija yra nurodoma žodžiu “fondas”. Fondo pavadinimas ir simbolika turi atitikti Vyriausybės patvirtintų Firmų vardų nuostatų reikalavimus.

3. Fondas turi Lietuvos Respublikos Konstitucijos, šio ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų bei Vyriausybės nutarimų suteiktą veiklos, iniciatyvos bei sprendimų priėmimo laisvę ir savo veiklą grindžia šio įstatymo nustatyta tvarka įregistruotais įstatais.

4 straipsnis. Tikslai ir veikla

1. Fondo veiklos tikslai gali būti:

1) šelpti ir teikti nemokamą pagalbą invalidams, ligoniams, vienišiems nedarbingiems asmenims, našlaičiams arba vaikams, likusiems be tėvų globos ar netekusiems vieno iš tėvų, daugiavaikėms ir mažai aprūpintoms šeimoms, bedarbiams, asmenims, kurių gaunamos pajamos negali užtikrinti minimalaus gyvenimo lygio;

2) šelpti asmenis, nukentėjusius nuo karo ir gaivalinių nelaimių, ekologinių katastrofų, užkrečiamų ligų epidemijų, padėti likviduoti tų nelaimių, katastrofų ir epidemijų padarinius;

3) padėti įsidarbinti, perkvalifikuojant darbo netekusius asmenis;

4) remti mokslo, kultūros, švietimo, meno, religijos, sporto, sveikatos apsaugos, socialinės globos ir rūpybos plėtojimo programas;

5) remti aplinkos apsaugos ir aplinkos tvarkymo darbų programas;

6) remti istorijos, gamtos, architektūros, kultūros vertybių apsaugos, įamžinimo bei restauravimo darbų programas;

7) remti kitą socialiai naudingą veiklą bei Vyriausybės skelbiamas socialines programas;

8) remti kaimo, miestelių, miestų bei regionų plėtros projektus ir programas;

9) remti kitus visuomenei reikšmingus projektus ir programas.

2. Fondo veiklos tikslai, labdaros ir paramos sritys turi būti nurodyti fondo įstatuose.

3. Fondas labdarą ir paramą teikia Labdaros ir paramos įstatymo nustatyta tvarka.

4. Fondas negali teikti labdaros ar paramos bei kitaip skirstyti pajamų jo steigėjams, valdymo organų nariams, darbuotojams, išskyrus atvejus, kai jie yra fondo įstatuose nustatytos šalpos objektai.

5 straipsnis. Steigėjai

1. Fondo steigėjai yra fiziniai bei juridiniai asmenys, iki fondo įregistravimo įsipareigoję skirti fondui įnašus pinigais ar turtu, teikti fondui paslaugas. Steigėjais gali būti Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių fiziniai ir juridiniai asmenys, tarptautinės organizacijos. Fondo steigėjais negali būti politinės partijos ir politinės organizacijos, taip pat valstybės valdžios ir valdymo institucijos, kurios kontroliuoja fondų finansinę buhalterinę veiklą.

2. Fondo steigėjai turi tokias neturtines teises:

1) dalyvauti steigėjų susirinkimuose su sprendžiamuoju balsu;

2) gauti informaciją apie fondo veiklą;

3) apskųsti teismui steigėjų susirinkimo bei valdybos nutarimus ir administracijos sprendimus.

3. Fondo steigėjų skaičius neribojamas. Fondo steigėjai už įsipareigojimų nevykdymą gali būti pašalinti, o fondo rėmėjams, įsipareigojantiems skirti fondui lėšų, gali būti suteiktos steigėjo teisės, kurias nustato šis įstatymas. Steigėją pašalinti bei rėmėjui suteikti steigėjo teises gali tik steigėjų susirinkimas. Steigėjo pašalinimo bei steigėjo teisių suteikimo rėmėjams tvarka turi būti nustatyta įstatuose.

4. Steigėjai sudaro fondo steigimo sutartį. Jeigu fondą steigia vienas asmuo, vietoj steigimo sutarties jis surašo steigimo aktą, kuriam taikomi steigimo sutarties reikalavimai. Steigimo sutartyje leidžiamos nuorodos į kitus dokumentus. Šie dokumentai turi būti pridedami.

5. Steigimo sutartyje (akte) turi būti nurodyta:

1) steigėjai (vardai, pavardės, juridinių asmenų pavadinimai) ir jų adresai;

2) fondo pavadinimas;

3) fondo tikslai;

4) steigėjų įsipareigojimai;

5) steigimo išlaidų kompensavimas;

6) fondo veiklos terminai.

6. Steigimo sutartį pasirašo visi steigėjai arba jų įgalioti asmenys. Jeigu bent vienas steigėjas yra fizinis asmuo, sutartis turi būti patvirtinta notaro. Jeigu visi steigėjai yra juridiniai asmenys arba įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, jų vadovo arba įgalioto asmens

parašas tvirtinamas antspaudu. Užsienio valstybės juridiniam asmeniui taikoma fiziniams asmenims nustatyta tvarka.

6 straipsnis. Įstatai

1. Įstatai yra teisinis dokumentas, kuriuo fondas grindžia savo veiklą.
2. Įstatuose turi būti nurodyta:
1) fondo pavadinimas;
2) fondo buveinė (adresas);
3) fondo steigėjai (vardai, pavardės, juridinių asmenų pavadinimai) ir jų adresai;
4) steigėjų teisės ir pareigos;
5) steigėjų išstojimo (pašalinimo) ir steigėjo teisių suteikimo rėmėjams tvarka;
6) fondo veiklos tikslai ir terminai, labdaros ir paramos sritys;
7) fondo pajamų šaltiniai, pajamų bei turto naudojimo tvarka;
8) valdymo organų sudarymo ir atšaukimo tvarka, jų kompetencija;
9) finansinės veiklos kontrolė;
10) įstatų keitimo ir papildymo tvarka;
11) filialų steigimo ir likvidavimo tvarka, jų įgaliojimai;
12) fondo reorganizavimo ir likvidavimo tvarka.
3. Įstatuose gali būti ir kitų nuostatų, neprieštaraujančių Lietuvos Respublikos įstatymams.
4. Jeigu veikla, numatyta fondo įstatuose, yra reglamentuojama kitų Lietuvos Respublikos įstatymų, tai rengiant fondo įstatus privaloma jų laikytis.
5. Fondo įstatai turi būti priimti steigėjų susirinkimo nutarimu.

7 straipsnis. Registravimas

Fondai, taip pat užsienio šalių fondų Lietuvos filialai registruojami, perregistruojami ir išregistruojami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

8 straipsnis. Filialai

1. Fondai turi teisę steigti filialus. Jie steigiami fondo įstatuose nustatyta tvarka.
2. Filialas yra fondo padalinys, turintis atskirą buveinę. Filialas nėra juridinis asmuo ir naudojasi fondo, kaip juridinio asmens, vardu. Filialas veikia pagal fondo įstatų suteiktus įgaliojimus, kurie turi būti nurodyti ir filialo nuostatuose.
3. Filialo turtas įtraukiamas į apskaitą fondo finansinės atskaitomybės dokumentuose, taip pat atskiros filialo finansinės atskaitomybės dokumentuose.
4. Filialas registruojamas, perregistruojamas ir išregistruojamas įstatymų nustatyta tvarka.
5. Užsienio šalių fondų (labdaros organizacijų) filialai, jeigu jie neprieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams, registruojami remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais.

9 straipsnis. Teisės ir pareigos

1. Įstatuose numatytai veiklai vykdyti fondas gali:
1) turėti vieną atsiskaitomąją ir vieną užsienio valiutos sąskaitą tik Lietuvos Respublikoje įregistruotuose bankuose;
2) turėti teisėtai įgytą turtą, jį valdyti, juo naudotis ir disponuoti;
3) prisiimti įsipareigojimus ir sudaryti sutartis su partneriais;
4) už prekes ir paslaugas atsiskaityti įstatymų nustatyta tvarka;
5) jungtis į ne pelno organizacijų asociacijas ir išstoti iš jų;

6) steigti fondui priklausančią įmonę iš šio įstatymo 10 straipsnio šeštosios dalies 2 punkte numatytų lėšų. Tokios įmonės steigiamos ir veikia pagal atitinkamos rūšies įmonių įstatymą.

2. Fondui draudžiama komercinė veikla, jis negali būti ūkinių bendrijų tikruoju nariu, skolintis lėšų.

3. Fondui draudžiama dalyvauti politinėje veikloje, teikti paramą politinėms partijoms ir politinėms organizacijoms.

4. Fondas turi teisę atsisakyti priimti iš potencialių rėmėjų lėšas ar turtą, jeigu tuo naudodamiesi rėmėjai ar jų grupė gali daryti įtaką fondo veiklai savo ar kitų asmenų naudai.

5. Fondai privalo vykdyti labdaros ir paramos apskaitą, nurodydami labdaros ar paramos davėjus bei gavėjus, dydį ir paskirtį. Įstatymų nustatyta tvarka fondai vykdo buhalterinę apskaitą, teikia finansinę buhalterinę informaciją valstybės institucijoms ir moka mokesčius, kontroliuojama jų finansinė buhalterinė veikla.

6. Fondo apskaitos metai yra kalendoriniai metai.

10 straipsnis. Turtas

1. Fondui nuosavybės teise gali priklausyti turtas, teisėtai įgytas įstatuose nustatytai veiklai vykdyti. Fondo turtas yra atskirtas nuo steigėjų turto.

2. Fondo pajamų šaltiniai gali būti:

1) steigėjų įnašai ir kitu būdu skiriamos lėšos;

2) rėmėjų dovanotos (aukotos) lėšos ir turtas;

3) palikimai, pagal testamentą tenkantys fondui;

4) kredito įstaigų palūkanos, mokamos už jose saugomas lėšas;

5) fondui priklausančių įmonių ir įmonių, kurių dalininku yra fondas, pelnas;

6) lėšos ir turtas, skiriami tiksliniams projektams bei programoms iš analogiškų fondų, programų bei projektų.

3. Steigėjų ir rėmėjų įnašus, dovanas bei palikimą gali sudaryti pinigai, turtas (pastatai, įrengimai, transporto priemonės bei kt.) ir paslaugos.

4. Labdarai ir paramai gautas lėšas ir turtą fondas gali naudoti tik pagal paskirtį įstatuose nurodytiems tikslams.

5. Fondo rėmėjas gali nustatyti jo skirtų lėšų (turto) naudojimo sritis, bet tik fondo įstatų numatytai veiklai. Rėmėjo prašymu fondas privalo teikti informaciją, reikalingą kontroliuoti, kaip fondas vykdo rėmėjo nustatytas sąlygas.

6. Fondas turi teisę dalį labdaros ir paramos pajamų naudoti tokiems tikslams:

1) administravimo išlaidoms ir fondo veiklai plėtoti - iki 20 proc. metinių pajamų;

2) fondui priklausančioms įmonėms steigti ir plėtoti - iki 50 proc. metinių pajamų kartu su šios dalies 1 punkte nurodytomis išlaidomis.

7. Fondo lėšos kaupiamos ir saugomos bankų įstaigose.

8. Fondo turtas negali būti įkeistas, draudžiama juo laiduoti kitų asmenų skolinius įsipareigojimus.

9. Fondo pajamos iš veiklos, kuri nėra numatyta įstatuose, taip pat gautos arba panaudotos pažeidžiant šį įstatymą, paimamos į valstybės biudžetą įstatymų nustatyta tvarka.

11 straipsnis. Valdymo organai

Fondo valdymo organai yra steigėjų susirinkimas (konferencija), valdyba, administracija. Steigėjų susirinkimo nutarimu gali būti sudaroma patikėtinių taryba.

12 straipsnis. Steigėjų susirinkimas

1. Steigėjų susirinkimas (konferencija) yra aukščiausiasis fondo valdymo organas. Jeigu fondo steigėjas yra vienas asmuo, tai jo raštiški sprendimai prilygsta steigėjų susirinkimo nutarimams.

2. Steigėjų susirinkimo kompetencijai priklauso:

1) priimti, keisti ir papildyti įstatus;

2) šalinti steigėjus, suteikti rėmėjams steigėjo teises;

3) rinkti (skirti) valdybos narius ir revizorių bei juos atšaukti;

4) nustatyti atlyginimą valdybos nariams ir revizoriui bei administracijos vadovui, jeigu jis yra valdybos narys;

5) tvirtinti fondo veiklos ataskaitas;

6) reorganizuoti bei likviduoti fondą;

7) steigti fondui priklausančias įmones.

3. Steigėjų susirinkimų šaukimo tvarką nustato įstatai. Susirinkimo nutarimai priimami fondo įstatuose nustatyta tvarka. Kiekvienas susirinkimo dalyvis priimant nutarimus turi turėti vieną balsą.

4. Steigėjų susirinkimas dalį savo funkcijų, išskyrus nustatytas šio straipsnio antrosios dalies 1, 2, 6 punktuose, gali perduoti specialiam priežiūros organui - patikėtinių tarybai, sudaromai iš steigėjų ir autoritetingų visuomenės atstovų. Tarybos sudarymo tvarka, steigėjų susirinkimo funkcijų perskirstymas, tarybos ir steigėjų susirinkimo santykiai bei tarybos sprendimų priėmimo tvarka nustatoma fondo įstatuose.

13 straipsnis. Valdyba

1. Valdyba yra kolegialus organas, kurio veiklai vadovauja pirmininkas. Valdybos narių skaičių (ne mažesnį kaip 3) nustato įstatai.

2. Valdybos narius ir jos pirmininką įstatuose nustatytam laikui renka steigėjų susirinkimas. Valdybos narius bei pirmininką galima atšaukti įstatuose nustatyta tvarka, taip pat pakartotinai rinkti kitai kadencijai.

3. Valdybos narys (pirmininkas) gali atsistatydinti iš pareigų kadencijai nesibaigus, apie tai raštu įspėjęs valdybą ne vėliau kaip prieš 14 kalendorinių dienų.

4. Valdybos narių daugumos negali sudaryti asmenys, susiję santuokiniais arba giminystės ryšiais. Ne mažiau kaip pusė valdybos narių turi gyventi Lietuvos Respublikoje. Valdybos narių dauguma negali būti fondo administracijos darbuotojais. Įstatuose gali būti ir kitų reikalavimų valdybos nariui.

5. Valdybos funkcijos:

1) nustatyti fondo struktūrą, administracijos darbuotojų pareigybes, jų pareiginius atlyginimus, priėmimo tvarką;

2) skirti administracijos vadovą ir vyriausiąjį finansininką (buhalterį) bei atleisti juos iš pareigų;

3) nustatyti fondo veiklos strategiją ir programą;

4) skirstyti lėšas labdarai ir paramai;

5) tvirtinti turtinių įnašų įvertinimą;

6) analizuoti fondo veiklos rezultatus, pajamų ir išlaidų sąmatas, revizijų, inventorizacijos ir kitus vertybių apskaitos duomenis;

7) teikti steigėjų susirinkimui fondo veiklos ataskaitas.

6. Valdybos įgaliojimus nustato fondo įstatai.

7. Valdyba sprendimus priima posėdžiuose. Posėdis yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip 2/3 valdybos narių. Sprendimai priimami paprasta balsų dauguma. Valdybos nariai turi lygias balso teises. Jei balsai pasiskirsto po lygiai, lemia valdybos pirmininko balsas. Posėdžių šaukimo tvarką nustato įstatai.

8. Valdybos pirmininkas ir nariai privalo solidariai atlyginti fondui nuostolius, padarytus dėl valdybos sprendimų, priimtų pažeidžiant fondo įstatus, šį ir kitus Lietuvos Respublikos įstatymus. Nuo pareigos atlyginti nuostolius atleidžiami tie asmenys, kurie balsavo prieš, susilaikė arba nedalyvavo posėdyje priimant tokį sprendimą. Ginčus dėl nuostolių atlyginimo sprendžia teismas.

14 straipsnis. Administracija

1. Fondo veiklą organizuoja ir vykdo administracija.

2. Administracija dirba vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, fondo įstatais, pareigybių nuostatais ir valdybos sprendimais.

3. Fondas turi turėti administracijos vadovą ir vyriausiąjį finansininką (buhalterį). Tas pats asmuo negali eiti abejų pareigų.

4. Administracijos vadovą ir vyriausiąjį finansininką (buhalterį) skiria, jų pareiginius atlyginimus nustato ir sudaro su jais darbo sutartis fondo valdyba. Darbo užmokestį administracijos vadovui, kuris yra fondo valdybos narys, nustato steigėjų susirinkimas. Kitus administracijos darbuotojus priima į darbą ir sudaro su jais darbo sutartis administracijos vadovas.

5. Fondo valdyba Darbo sutarties įstatymo nustatyta tvarka gali nutraukti darbo sutartį su administracijos vadovu, o iki sutarties nutraukimo - apriboti jo įgaliojimus.

6. Administracijos vadovas, vadovaudamasis fondo įstatais, valdybos sprendimais, pareigybės nuostatais, turi teisę sudaryti fondo sandorius. Fondo įstatuose gali būti nustatytos veiklos sritys, kuriose savarankiškai veikti ir sudaryti fondo sandorius gali ir kiti įgalioti asmenys. Administracijos vadovas atstovauja fondui teisme, valstybės valdžios ir valdymo institucijose, taip pat bendradarbiaujant su kitais asmenimis.

7. Administracijos vadovas ir darbuotojai įstatymų nustatyta tvarka privalo atlyginti fondui dėl jų kaltės padarytus nuostolius.

15 straipsnis. Finansinės veiklos kontrolė

1. Fondas privalo įstatuose nustatytu periodiškumu atlikti finansinės veiklos patikrinimus. Juos atlieka revizorius arba auditorius, kuriuos fondo įstatuose nustatytam laikui renka steigėjų susirinkimas. Revizoriumi (auditoriumi) gali būti fizinis arba juridinis asmuo, bet ne steigėjas, valdybos narys ar administracijos darbuotojas.

2. Revizorius privalo:

1) tikrinti fondo metų finansinę atskaitomybę ir kitus finansinės buhalterinės veiklos dokumentus;

2) steigėjų susirinkimo ir valdybos pavedimu atlikti fondo finansinius buhalterinius patikrinimus;

3) artimiausiame steigėjų susirinkime ar valdybos posėdyje pranešti apie patikrinimų metu nustatytus pažeidimus.

3. Fondo administracija ir valdyba privalo pateikti revizoriui (auditoriui) jo reikalaujamus finansinius buhalterinius dokumentus.

4. Už darbą revizoriui (auditoriui) fondas gali mokėti atlyginimą. Atlyginimo dydį arba darbo apmokėjimo sąlygas nustato steigėjų susirinkimas.

5. Revizorius įstatymų nustatyta tvarka atsako už blogą fondo veiklos kontrolę ir veiklos trūkumų nuslėpimą.

6. Valstybės kontrolė įstatymų nustatyta tvarka kontroliuoja, kaip naudojamos labdarai ir paramai iš valstybės ir savivaldybių biudžetų gautos lėšos.

16 straipsnis. Reorganizavimas

1. Fondas negali būti reorganizuotas į kitos rūšies įmonę ar organizaciją.

2. Fondas gali būti reorganizuotas steigėjų susirinkimo nutarimu. Galimi fondo reorganizavimo būdai:

1) jungiantis su kitais fondais;

2) skaidant fondą į kelis savarankiškus fondus.

3. Reorganizuoto fondo visų teisių ir prievolių perėmėjai yra po reorganizavimo veikiantys fondai.

4. Reorganizuojant fondą, būtina įvertinti jo turtą. Išvadas apie turtą auditorius arba revizorius turi raštu pateikti iki steigėjų susirinkimo, kuriame numatyta svarstyti fondo reorganizavimą.

5. Apie fondo reorganizavimą turi būti du kartus viešai skelbiama ”Valstybės žiniose”; antrą kartą - ne anksčiau kaip po 30 dienų nuo pirmojo skelbimo.

6. Reorganizuoti fondai registruojami įstatymų nustatyta tvarka.

17 straipsnis. Likvidavimas

1. Fondo likvidavimo pagrindas gali būti:
1) pasibaigęs įstatuose nurodytas fondo veiklos terminas;
2) steigėjų susirinkimo nutarimas;
3) teismo sprendimas likviduoti fondą už įstatymų nustatytus teisės pažeidimus.
2. Organas, nusprendęs (nutaręs) likviduoti fondą, skiria likvidatorių ir nustato jo įgaliojimus. Paskyrus likvidatorių, fondas įgyja likviduojamojo fondo statusą: valdymo organai netenka įgaliojimų valdyti fondą, jų funkcijas atlieka likvidatorius.
3. Fondą likvidavus, likvidatorius privalo sudaryti likvidavimo aktą, išregistruoti fondą, grąžinti registravimo pažymėjimą jį išdavusiam registro tvarkytojui.
4. Likviduojant fondą, jo turtas ir pajamos, gautos pardavus turtą, turi būti perduoti kitam ar kitiems fondams, kurių tikslai artimi likviduojamojo fondo įstatuose deklaruotiems tikslams, o jei tokių fondų nėra, - kitiems fondams. Fondą (fondus) - turto perėmėją (perėmėjus) nustato likvidatorius.

18 straipsnis. Baigiamosios nuostatos

Visos iki šiol įregistruotos labdaros organizacijos ir labdaros fondai turi patikslinti savo įstatus pagal šį įstatymą ir įregistruoti juos pas registro tvarkytoją iki 1997 m. spalio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-211, 97.04.30, Žin., 1997, Nr.41-994 (97.05.14)

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS ALGIRDAS BRAZAUSKAS